

B O S N A I H E R C E G O V I N A
Federacija Bosne i Hercegovine
Ured za reviziju budžeta-proračuna F BiH
Sarajevo
UR-007;019,022-04/02

IZVJEŠTAJ

O REVIZIJI FINANSIJSKOG-FINANCIJSKOG IZVJEŠTAJA
Na dan 31. decembra 2001 godine

KORISNIK : FEDERALNA DIREKCIJA ROBNIH REZERVI

Sarajevo Juni 2002. godine

URED ZA REVIZIJU BUDŽETA F BiH

MENADŽMENTU FEDERALNE DIREKCIJE ROBNIH REZERVI

MIŠLJENJE REVIZORA

1. Izvršili smo reviziju finansijskih izvještaja i poslovanja (uključujući odluke rukovodstva) u **FEDERALNOJ DIREKCIJI ROBNIH REZERVI**, za finansijsku 2001. godinu. Naša odgovornost je da u skladu sa opšteprihvaćenim revizijskim standardima i standardima Međunarodne organizacije vrhovnih revizorskih institucija – INTOSAI, izvršimo godišnju reviziju finansijskih izvještaja i izdamo izvještaj zasnovan na našem pregledu, u skladu sa Službenim novinama 48/99 FBiH.
2. Reviziju smo obavili u skladu sa generalno prihvaćenim revizijskim standardima i INTOSAI standardima. Ovi standardi zahtijevaju da reviziju planiramo i obavimo s ciljem postizanja razumne osnove za procjenu, da li finansijski izvještaji predstavljaju tačan i istinit prikaz poslovanja tokom godine i stanja na kraju godine. Odgovornost menadžmenta FEDERALNE DIREKCIJE ROBNIH REZERVI je da ispuni svoje zakonske obaveze u provođenju osnovnih propisanih djelatnosti FEDERALNE DIREKCIJE ROBNIH REZERVI na efektivan način i u saglasnosti sa pozitivnim zakonima i propisima. Rukovodstvo FEDERALNE DIREKCIJE ROBNIH REZERVI je, također, odgovorno za finansijske izvještaje.
3. Nakon obavljene revizije skrećemo pažnju na sljedeće :
 - a) Spor, koji je vezan za naplatu novčanih sredstava od «Baz Velmo Company» Mostar po presudi Kantonalnog suda Sarajevo iz 2000. godine, ni danas nije riješen. Šećer, koji je predmet tog spora još nije isknjižen zbog kompletiranja dokumentacije (ukupan dug «Baz Velmo Company» po sudskim presudama je 100.800 KM).
 - b) Dio stalnih sredstava, koji je dobijen iz donacija i od Herceg Bosne nije procijenjen i uknjižen (vrijednost sredstava treba procijeniti).
 - c) Povrat nafte koja je ustupljena vojsci F BiH još nije izvršen, ali je nafta isknjižena na osnovu fakture koju je izdala Federalna direkcija robnih rezervi (vrijednost nafte koja je ustupljena Federalnom ministarstvu odbrane je 3.553.926,66 KM).
 - d) Isplaćivana je naknada za smještaj uposlenog, bez saglasnosti Premijera i njegovog Zamjenika suprotno Članu 16. Uredbe o naknadama i drugim materijalnim pravima rukovoditelja izvršnih organa vlasti F BiH (Službene novine F BiH 44/98).
4. Po našem mišljenju, izvještaji u najvećem svom dijelu daju istinit i fer pregled finansijskog položaja **FEDERALNE DIREKCIJE ROBNIH REZERVI** na dan 31.12.2001. godine, osim za navedeno pod tačkom 3. a) i b) pa preporučujemo da se posveti puna pažnja navedenom na način da se nastale promjene evidentiraju. Pored činjenice što navedeno pod 3. c) i d) ne utiče na istinit i fer pregled finansijskih izvještaja, jer je nafta isknjižena i potraživanje iskazano u finansijskim izvještajima ističemo i preporučujemo da se u narednom periodu posveti puna pažnja navedenom i obezbjedi povrat nafte ili doznaka sredstava iz budžeta, kako bi se nafta koja nedostaje namirila.

Zamjenik generalnog revizora

Generalni revizor

Branko Kolobarić, dipl.oec.

mr.sc. Ibrahim Okanović, dipl.oec.

IZVJEŠTAJ O REVIZIJI FEDERALNE DIREKCIJE ROBNIH REZERVU

UVOD

Tim Ureda za reviziju u sastavu Velić Fuad , Barbarić Dubravka i Novak Jadranka obavio je reviziju finansijskih izvještaja Federalne direkcije robnih rezervie u periodu od 27.05.2002. godine do 31.05.2002. godine , a na osnovu ovlaštenja u skladu sa Zakonom o reviziji budžeta F BiH.

Tim Ureda za reviziju je u toku trajanja revizije posvetio posebnu pažnju da ostane nezavisan prema korisniku kod kojeg je vršena revizija. Kod korisnika smo nastojali stvoriti razumijevanje naše uloge i funkcije pa smo na taj način informacije , koje smo tražili od korisnika , **dobili slobodno i iskreno** i u saglasnosti sa INTOSAI standardima , koji definišu **nezavisnost revizora ali i institucije koju oni predstavljaju.**

Tim Ureda za reviziju je vodio posebnu brigu o primjenjivanju najkvalitetnije metodologije i prakse , s toga što obaveze i odgovornosti Ureda za reviziju ali i revizora kao njegovog sastavnog dijela su jako bitne za **koncept javne odgovornosti , nadležnosti i dužne pažnje i revizora i institucije koju oni predstavljaju.**

Reviziju Federalne direkcije robnih rezervi za prethodnu godinu smo izvršili i podnijeli izvještaj nadležnom organu.

Naprijed navedeno potvrđuje da je tim Ureda za reviziju u svom radu ostvario potpunu saglasnost sa INTOSAI standardima.

OPĆI PODACI

Federalna direkcija robnih rezervi djeluje kao jedinstvena cjelina. Djelatnost istog je definisana Zakonom o federalnim robnim rezervama (Službene novine F BiH 46/99 kojim se uređuje formiranje , korištenje , obnavljanje , teritorijalni razmještaj , osiguranje i održavanje prostora za smještaj i čuvanje , poslovanje i finansiranje Federalnih robnih rezervi , te prava i dužnosti federalnih organa u poslovanju federalnim robnim rezervama , na teritoriji Federacije Bosne i Hercegovine. **Poslovi federalnih robnih rezervi su od posebnog interesa za Federaciju.**

Federalna direkcija robnih rezervi se finansira iz budžeta F BiH , sredstava obezbjeđenih na osnovu posebnih propisa , sredstava pozitivnog rezultata poslovanja Federalne direkcije robnih rezervi , dobijenih kredita , donacija u robi i novcu i drugih izvora u skladu sa propisima.i vlastitih prihoda. Prosječan broj zaposlenih u Federalnoj direkciji robnih rezervi u 2001. godini je bio 22 uposlenika. Federalna direkcija robnih rezervi obavlja poslovanje u prostorima koji nisu u vlasništvu Direkcije , tako da **cjelokupno poslovanje obavlja u prostorima koji su u zakupu po osnovu sklopljenih ugovora o zakupu. Robne rezerve su uskladištene u 18 skladišta.**

CILJ REVIZIJE

Cilj tima Ureda za reviziju je bio da planira i izvrši reviziju finansijskih izvještaja FEDERALNIH ROBNIH REZERVU i tako stvori realnu osnovu kako bi se izvršila procjena tačnosti i korektnosti godišnjeg izvještaja , kao i dosljednog provođenja zakonskih propisa u poslovanju. Naš stav i mišljenje , koji iznosimo u izvještaju su isključivo naša odgovornost.

Mišljenja smo , da su ciljevi revizije , koje smo postavili prilikom otpočinjanja revizije ispunjeni. Tim Ureda za reviziju je na ovaj način postavljanjem ciljeva posebnu pažnju posvetio primjeni

INTOSAI standarda , koji definišu : planiranje , nadzor i pregled , proučavanje i procjenjivanje interne kontrole , usaglašenost s primjenjenim zakonskim propisima revizijski dokaz i analizu finansijskih izvještaja , kako će u daljem tekstu biti navedeno.

NALAZI I PREPORUKE

Menadžment i sistem internih kontrola

Tokom obavljanja revizije , tim Ureda za reviziju je uočio da u poslovanju FEDERALNIH ROBNIH REZERVI funkcioniše sistem pisanih internih kontrola u najvećem dijelu radnji koje se obavljaju unutar kolektiva.

Tim Ureda za reviziju je u toku revizije utvrdio da se sistem internih kontrola u sljedećem segmentu nije proveo dosljedno :

- Dio stalnih sredstava koji je dobijen donacijom i iz Herceg Bosne (putnički automobil AUDI 80 , ormar 2 kom. , kasete 2 kom. , stol 3 kom. , mali stol 2 kom. , stolica 6 kom. , vješalica 2 kom. , fax 1 kom. , printer 1 kom. , tastatura 1 kom. , monitor 1 kom. , centralna jedinica Optima 1 kom.) nije uknjižen , jer navedena stalna sredstva nisu procijenjena , pa ih treba procijeniti i uknjižiti.
- Isplaćivanje naknade uposleniku za smještaj bez saglasnosti Premijera i Zamjenika premijera suprotno Članu 16. Službene novine F BiH 44/98 u ukupnom godišnjem iznosu od 8.100 KM).

Preporuka :

Smatramo da je ne dosljedno provođenje sistema internih kontrola prouzrokovalo nastajanje navedenih nepravilnosti , pa stoga preporučujemo da se funkcionisanje sistema internih kontrola u budućnosti dosljedno provodi.

Usklađenost sa zakonskim propisima

Revizijom je utvrđeno da se menadžment FEDERALNIH ROBNIH REZERVI u poslovanju nije dosljedno pridržavao sljedećih zakonskih propisa :

- Član 16. Uredbe o naknadama i drugim materijalnim pravima rukovoditelja izvršnih organa vlasti F BiH (za uposlenika koji prima naknadu za smještaj ne postoji saglasnost Premijera Vlade i njegovog Zamjenika);
- Član 35. Pravilnika o knjigovodstvu budžeta F BiH (ne poštivanja Računovodstvenih standarda kao i Pravilnika o knjigovodstvu budžeta kojim je regulisano evidentiranje svih nastalih promjena (Stalna sredstva koja su dobijena donacijom i od Herceg Bosne nisu procijenjena i uknjižena).

Preporuka :

Upućujemo da se u narednom periodu nepravilnosti usklade sa zakonskim propisima , kako bi se dosljedno provodili zakonski propisi.

Izvršenje budžeta

Prema budžetu za 2001. godinu , ukupno planirani prihodi iznosili su 1.464.100 KM Službene novine FBiH 61/01. Ostvareni su rashodi u iznosu od 1.399.936 KM (u odnosu na planirane prihode index je 96). Na osnovu iznesenih podataka može se vidjeti da Federalna direkcija robnih rezervi nije prekoračila sredstva koja su planirana rebalansom.

Prihodi :

Specifikacija ostvarenih prihoda u 2001. godini :

Opis	Planirano	Ostvareno	Index
1	2	3	4
Prihodi doznačeni iz budžeta	1.464.100	1.396.660	95
Prihodi od nef.javnih preduzeća i fin.inst.		1.644	
Ostali prihodi od imovine		1.632	
UKUPNO PRIHODI I PRIMICI	1.464.100	1.399.936	96

Revizijom je utvrđeno da je Federalna direkcija robnih rezervi u 2001. godini iskazala ostvarene prihode iz budžeta u iznosu od 1.396.660 KM za razliku od iskazanih sredstava na finansijskoj kartici budžeta gdje je iskazano ukupno doznačenih sredstava prema Federalnoj direkciji robnih rezervi u iznosu od 1.666.207 KM. Ta razlika od 269.547 KM se odnosi na sredstva , koja jesu doznačena iz budžeta Federalnoj direkciji robnih rezervi , ali su na kraju fiskalne godine vraćena na budžet u skladu sa Uredbom o načinu rada trezora Službene novine F BiH 23/00.

Ovdje treba istaći da je Članak 34. Zakona o budžetu F BiH definisao da se godišnji proračun izvršava do 31.12. fiskalne godine. Odluka Vlade F BiH broj 77/2002 o produžetku fiskalne godine je uticala na izvršenje proračuna , tako što su neki prihodi i rashodi koji nisu trebali biti obuhvaćeni u ovim finansijskim izvještajima obuhvaćeni , što nije u skladu sa Članom 34. Zakonom o budžetu F BiH Službene novine 20/98.

Rashodi :

Specifikacija ostvarenih rashoda u 2000. godini :

Opis	Planirano	Ostvareno	Index
1	2	3	4
Plaće i naknade	315.900	340.573	108
Doprinosi poslodavca	29.200	24.853	85
Putni troškovi	3.500	1.649	47
Izdaci za energiju	1.800	8.402	466
Izdaci za komunalne usluge	28.700	18.648	65
Nabavka materijala	4.900	2.345	48
Izdaci za usluge prevoza i goriva		4.921	
Unajmljivanje imovine i opreme	52.200	422.735	810
Tekuće održavanje	7.000	7.879	113
Izdaci za osiguranje i bankarske usluge	3.700	4.168	113
Ugovorene usluge	17.200	29.464	171
Nabavka robnih rezervi	1.000.000	281.000	28
Nabavka stalnih sredstava		3.366	
UKUPNO :	1.464.100	1.399.936	96

Kako se vidi iz tabele ostvareni rashodi u odnosu na planirane nisu prekoračeni u ukupnom iznosu. Međutim evidentno je da je bilo određenih prelijevanja između pojedinih stavki što je u suprotnosti sa Članom 3. Zakona o izvršenju budžeta F BiH.

Na osnovu indexa koji su prikazani u tabeli može se vidjeti da su najveća prekoračenja ostvarena na sljedećim stavkama :

- **Izdaci za energiju** na koje se objektivno nije u značajnoj mjeri moglo uticati. (u odnosu na planirane izdaci za energiju su prekoračeni 366% , a izraženo u apsolutnom iznosu prekoračenje iznosi 6.602 KM)
- **Unajmljivanje imovine i opreme** se odnose na troškove unajmljivanja skladišta i poslovnih prostora (posljedica nerealnog planiranja i činjenice da **direkcija cjelokupno svoje poslovanje vrši u iznajmljenim prostorima i skladištima** (u odnosu na planirano unajmljivanje imovine i opreme prekoračene su 710% , a izraženo u apsolutnom iznosu prekoračenje iznosi 370.535 KM). Iznos sredstava , koji se odnosi na unajmljivanje imovine i opreme se odnosi na troškove skladištenja u iznosu od 279.625 KM (skladišna poljoprivrednih proizvoda 226.627,43 KM i skladišna industrijskih proizvoda 52.997,84 KM) i zakupnina ureda u Sarajevu i Mostaru u iznosu od 106.710,20 KM sa zakupninom Kemos u iznosu 36.400 KM.
- **Ugovorene usluge u ukupnom iznosu 29.464 KM** se odnose na : Stručni ispiti 2.000 KM , školovanje 8.900 KM , stručno obrazovanje 1.937 KM , informisanje 5.579 KM , reprezentacija 5.534 KM usluge štampanja i sklopljeni ugovori o djelu 5.131 KM na koji su plaćani odgovarajući porezi i doprinosi.

Preporuka :

Preporučujemo , a kako je to i u prethodnoj reviziji navedeno , da Federalna direkcija robnih rezervi u saradnji sa Vladom F BiH iznađe mogućnost obezbjeđenja vlastitih skladišta kako bi rashodi skladištenja roba Federalnih robnih rezervi bili svedeni na minimum.

Stalna sredstva

Izvršen je uvid u sve segmente vezane za stalna sredstva kao što su : evidentiranje stalnih sredstava , knjiženje nabavki stalnih sredstava , obračun amortizacije stalnih sredstava , popis stalnih sredstava , knjiženje viškova i manjkova , poštivanje Zakonske uredbe o nabavci stalnih sredstava.

Specifikacija stalnih sredstava na dan 31.12.2001. godine

O P I S	Nabavna vrijednost	Ispravka vrijednosti	Sadašnja vrijednost
1	2	3	4
Oprema	221.845	110.139	111.706
Robne rezerve	6.324.864		6.324.864
UKUPNO :	6.546.709	110.139	6.436.570

Preporuka :

Potrebno je u što kraćem periodu , pored popisa koji je proveden , procijeniti sredstva koja su dobijena donacijama i od Herceg Bosne i uknjižiti u stalna sredstva u knjigovodstvu. Također je

potrebno riješiti dva problema koja su nastala (Završavanje spora koji je vezan za šećer sa firmom «Baz Velmo Company» Mostar , iznos šećera koji nedostaje nije preknjižen na sporna potraživanja , kao i obezbjeđenje doznake iz budžeta za isporučenu naftu vojsci F BiH ili osigurati na drugi način namirenje nedostajućih količina nafte u iznosu 3.553.926,66 KM).

Novčana sredstva

Cjelokupno poslovanje direkcije je obavljano preko jednog žiro-računa i blagajni koje su organizirane u sjedištu. Revizijom je utvrđeno da su stanja na računima i blagajnama svedena na nulu na kraju godine u skladu sa Uredbom o načinu rada trezora Službene novine FBiH 23/00. Sredstva koja su bila na računu kod Hercegovačke banke u iznosu od 1.546.556,99 KM su ostala blokirana (dokaz izvod br. 30 od 04.04.2001 godine).

Preporuka :

Za blokirana sredstva kod Hercegovačke banke se mora obezbjediti puna pažnja u cilju rješavanja ovog problema.

Potraživanja

Revizijom je utvrđeno da je u Federalnoj direkciji robnih rezervi izvršen popis potraživanja i da su iskazana **potraživanja u iznosu od 3.571.606,66 KM**. Navedena potraživanja se odnose na :

- **Crveni križ F BiH** po fakturama 12/00 (2.000 KM) , 13/00 (2.000 KM) , 2/01 (8.000 KM) , 6/01 (2.000 KM) i 7/01 (1.680 KM) u **ukupnom iznosu od 15.680 KM**.
- **Federalno ministarstvo poljoprivrede i šumarstva** za fakturu 2/98 u iznosu **2.000 KM**.
- **Federalno ministarstvo odbrane** za fakturu 1/01 u iznosu **3.553.926,66 KM** za isporučeno gorivo po zaključcima Vlade F BiH.

Preporuka :

Upućujemo da se u narednom periodu posveti posebna pažnja zatvaranju navedenih potraživanja.

Obaveze

Revizijom je utvrđeno da je u Federalnoj direkciji robnih rezervi izvršen popis obaveza i da su iskazane **obaveze u iznosu od 43.500 KM** i odnose se na dio računa 108/VT/2002 od 10.01.2002. godine (faktura dobavljača).

Računovodstvo

U oblasti računovodstvene evidencije su uočeni nedostaci koji utiču na istinit i fer prikaz **finansijskih izvještaja** (dio stalnih sredstava je popisano , ali nije procijenjen i uknjižen i dio robnih rezervi koje su u sudskom sporu nisu preknjižene na odgovarajuća konta). Knjigovodstvo se vodi u skladu sa postojećim propisima koji reguliraju ovu oblast. Ne postoje posebne računovodstvene politike za specifična evidentiranja poslovnih događaja. U upotrebi su opća pravila o knjigovodstvu. Knjigovodstvene evidencije osiguravaju zadovoljavajući nivo informacija o stanjima pojedinih stavki. Knjigovodstvo se vodi u Federalnoj direkciji robnih rezervi.

Preporuka :

Upućujemo da se u narednom periodu , nepravilnosti koje su vezane za procjenu i knjiženje stalnih sredstava otklone , kako bi se knjigovodstvo u potpunosti uskladilo sa Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta Službene novine F BiH 6/99.

ZAKLJUČAK

Revizija je izvršena u potpunosti i bez problema vezanih za dostupnost dokumentacije i njene cjelokupnosti.

Tokom obavljanja revizije tim Ureda za reviziju F BiH je uočio sljedeće :

- U knjigovodstvu nisu preknjižene na sporna potraživanja robne rezerve (šećer) , koji nedostaje i koji je u sudskom sporu , pa je potrebno u narednom periodu tu nepravilnost otkloniti.
- Dio stalnih sredstava (donirana stalna i sredstva od Herceg Bosne) nije procijenjen i knjižen , pa je potrebno u narednom periodu navedeno provesti.
- Isplaćivanje naknade za smještaj uposlenika , koja nije u skladu sa propisima. Mišljenja smo da se mora obezbjediti saglasnost Premijera i njegovog Zamjenika za nevedenu isplatu.
- Također je potrebno u narednom periodu riješiti problem koji je nastao sa Federalnim ministarstvom odbrane oko vraćanja isporučene nafte ili obezbjeđenja plaćanja te nafte , kako bi se obezbjedila sredstva za nabavku druge.

Na kraju mišljenja smo , da preporuke koje smo dali u ovom izvještaju treba u narednom periodu provoditi dosljedno , kako bi finansijski izvještaji iskazivali istinito i fer finansijski položaj Federalne direkcije robnih rezervi.

KOMENTAR

Federalna direkcija robnih rezervi se u roku koji je bio određen očitovala na nacrt našeg izvještaja o izvršenoj reviziji. U tom očitovanju nisu imali primjedbi na naš izvještaj o izvršenoj reviziji i pojasnili su okolnosti pod kojima su nastale nepravilnosti , koje smo mi naveli u izvještaju.

Revizor

Velić Fuad

Revizor

Barbarić Dubravka

Mlađi revizor

Novak Jadranka